

ادبیات کمبریج

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته‌در

جلد : ۳

سنه : ۲   ۲۲ رجب ۱۳۳۶   جمعه ایرتسی   ۴ مایس ۱۹۱۸   نومرو ۳۵-۶۶

امسال فکار

قطعه‌مز

ساعت کیجه یاریسته یاقلاشیوردی. هواده بوزولدی. واپورک بیوک سالوننده قادین، آرک رکص ایدیورلردی. توتون ایچیلن اوفق سالونه کیردم : یولجیلر قومارک آنکینلرنده . کتبخانه‌یه طالدم : پک راحت بریر. ایکی دقیقه تنفس ایتدکن صکره ، بتون کون ، کوکرته‌ده بنی تعجیز ایدن خورتلاق دیشلی ، سختیان دریلی ، قوجه قاری نامزدی ینه بنی یاقالاماسونمی ؟ - دوقتور ! دیه بکا چاددی .

[استطراد : بو قادین ، هرابطه‌لی آداه دوقتور دیوردی . لکن بو عنوان نه قدرده اصراف ایدیلیور : حقوق ، الهیات ، طب ، علوم طبیعی و ریاضیه ، ادبیات دوقتورلری آز کلپورمش کی باشمزه برده تجارت ، غزته‌جیلق ، خاخاملق دوقتورلنی چیقدی . هر زرده ایسه سپه کولاسیون ، شاننازه ، عوامفریبک ، فه‌مینیزم اطیاسی‌ده حدوث ایده‌جک . طیب اولمایانک اسمنک باشنه (دوقتور) عنواتی یاپیشدیرمه‌سی خلی عادیلک دکلی ؟ انتهای استطراد]
- بن اقصای شرقه کیتدم . بن آفریقایه کیتدم . بن پاسیفیکده طولاشدم ... کی برقنطار تفاخر . دیرکن [سان سالودور] خرده‌بینی جمهوریتنک (شارژه دافهر) ی‌ده کلوب بزه التحاق ایتدی . ها ، اسمنی اونوتدم : موسیو اسماعیل . مباحثه قیزیشدی . ترک اولدیغمی

برده بوسجایا ایله ، بو خصوصیتلر ایله [قوقونور] دن اوتده کی قبائلک شیم و قیمنی مقایسه ایدیکنز! یوق ، افندم ، اوبشقه برشیدر . بیک سنه بو طوپراقده طوغوب ٹولک ، عجیبا ، بزه بو طوپراقده حیاته استحقاقبخش اولمازسه ، بونی بخش ایده جک نهدر ؟ بز بو طوپراقده طوغدق . حقوقز وطنی ، ملی ، عرقی ، تاریخی ، سیاسی ، عسکری و عرفانیدر . اتربه وطن ، اجدادمنک نعلرندن مر کبدر . طاپوی تصرفز هیچ بر ملتککندن دهاضعیف دکلدر . ایجابات سیاسیہنک املا ایتدیکی عهودات کلیر ، کچر ، مرور زمانه اوغرامق شانندن اولیان حقوق باقی قالیر . نته کیم قوی الشکیمه و منیع الهیئه روسیه چارلغنک پامال ایتدیکی حقوق ملیه ، بو کون خسوفدن تخلص ایدیور . اجدادمنک آچدیغی ممالک بز مدر . بز اوروپالی بز . منشأ عرقیمز بز اوروپالیلق صفتمزه خلل کتیرمز ؛ نته کیم بو مصدریت مجاره ، بولغارده فینه اوروپالیلغنی غائب ایتدیرمه مشدر . شوراسی ده جای قیددر که بو کون ممالک عثمانیه ده حکم ملتکدر . بر آدامک ، بر اقلیتک دکل . بوملت ایسه اوروپا ملتلرندندر . و کری کیتمک ایسته میور : مشرقدن چیقدی ، مغربه متوجه اولیور .

آنی مطبعه سی ۲۶ نیسان ۱۹۱۸

مہول نوری

قوم عربده قبل الاسلام و بعد الاسلام نسوان

[۶۴ نوسرولی نسخہ منہدن مابعد]

امامت و خلافت

طاہفہ نسائک حق امامت و خلافتدن محرومیتنک منشی « کیف یفلح قوم یسندون امرهم الی امرأه » [۱] حدیث شریفیدر . بو حدیث شریف ملوک اکاسرہدن پرویزک قیزی بورانک ایران تختہ جلوسنک مدینہ منورہ ده شایع اولسی اوزرینہ لسان رسالتیناہیدن شرف صدور ایشدر . طاہفہ نسائک اداره مملکت وتدویر مهم امور حرب و سیاستده عاجزه وقاصرہ اوللری جہتہ بو حدیثہ علت کوستریلیور .

معلوم اولدیغنی اوزرہ اسلامیت ؛ امامت و خلافتک شرائط اساسیہسنی اک زیادہ دین و عقلمہ کی

[۱] زمام اداره حکومتلرنی برقادینک انہ تسلیم ایدن بر قوم نصل فلاح و نجات بولور .

نسی کالده آرامقده و او بایده کی اوصاف کالی ده نسیه نسیه اکثرینله رجالددهها زیاده موجود کور مکده در . چونکه طائفة نسا حیض ، حمل و سائرہ کی برطاقم اسبابک تاثیریلہ وجودجه دائمًا ضایعاته معروض اولدقلری جهتہ تہجات عصیہ دن خالی اولدقلری کی او تہجک نتیجہ سی اولہرق ارککہ نسبتاً اعتدال مزاجدن محروم وینہ بومواندن ناشی آیک نصفه قریب برزمانی غسل و نماز و سائرہ کی فرائض شرعیہ تک ایفاسندن ممنوع و بوضورتہ عالم حضور دن بر درجه یہ قدر مہجور در لر . بوجہ تہجک ایکینی ده مقام امر و نہیدہ بولانلر ایچون نقائصدن عدا و ولدیفنی محتاج ایضاح اولیان حقایقندن در . کرچه فرق اسلامیہ تک خوارج قسمندن و صالحیہ فرقہ سنک مقتدرالندن شیب ابن یزید الشیبانی نام کسنہ طائفة نسانک صحت خلافتہ قائل اولہرق کندوسندن صکرہ والدہ سی غزالہ تک کندی رینہ خلافتہ تعیینی توصیہ ایتمش و شیبیک حجاج ابن یوسفله وقوع بولان غالبانہ محارباتندن صکرہ اہواز نہرینہ مغروقاً وفات ایتسی اوزرینہ والدہ سی ده بر موجب قانون خوارج خروج ایدرک تأمین غلبہ ایتک صورتیلہ کوفہ یہ کیرمش و کوفہ مسجدندن بالذات خطبہ اوقیوب خلافتنی اعلان ایتمش ایسده بوندن ماعداد فرق و مذاہب اسلامیہ تک ہیچ بریسی بویله بر جوازہ قائل اولما مشلدر .

مع مافیہ طائفة نسادن نبی ظهور ایدوب ایتدیکنده وقتیلہ بین العلماء برچوق اختلاف تحدث ایتشد . کیسی نسانک بطلان نبوتہ قائل اولمش و کیسی نسادن نبی ظهور ایتمش اولدیفنی ادعا ایتمش و کیسی بوبایده حال توقفده قالب برشی سو یلمہ مشدر . نسانک بطلان نبوتہ قائل اولانلرک باشلوجه دلیل « وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحی الیہم » [۱] آیت کریمہ سیدر . نسادن نبی ظهور ایتمش اولدیفنی ادعا ایدنلر ایسہ اولان نبوت کلمہ سی الہ آلوب نبوت انباندنر . انباده اعلام معناسنہ در . بناء علیہ ہر کیمہ کہ بر شیبک اولہ جفندن اول اولہ جفی حقندہ ملک واسطہ سیلہ و یا نفسندہ خلق ایتدیکی بر خطاب ایلہ جناب حق اکا علم حاصل ایتدیر مشدر و یا خود بر شیبی اکا خبر ویر مشدر او کیمسہ نبیدر دیورلر و قرآن عظیم الشاندہ مذکور اولدیفنی اوزرہ حضرت اسحاق و یعقوبک والدہ لریلہ حضرت مریمہ یہ ملائکہ کرام و جبرائیل واسطہ لریلہ واقع اولان تبشیر و خطاب الہیدن بالاستدلال ایکیسنتک وینہ بونظر یہ بہ بناء حضرت موسانک والدہ سنک نبوتہ قائل اولیورلر فرعونک زوجہ سی ایسہ دخی بوجہ دندر و ملائکہ واسطہ سیلہ انبیانک غیر ی ہیچ بر کیمسہ خطاب الہی بہ مظهر اولہ ماز دیورلر (وما ارسلنا) آیتہ کلنجه آیت مذکورہ تک رسالتہ مخصوص اولوب آنک حقندہ صراحتی متضمن اولدیفنی و طائفة نسادن رسول ظهور ایتمش اولدیفنی حقندہ ده ہیچ بر کیمسہ طرفندن بر ادعا واقع اولدیفنی اقادہ و در میان ایدیورلر .

تعدد زوجات

تعدد زوجات « فانکحوا ما طاب لکم من النساء مثنی و ثلاث و رباع » [۲] آیت کریمہ سیلہ

[۱] سندن مقدم کوندردیکمز پیغمبرانک جملہ سی انسا نلرک ذکور قسمندن کوندردک و ملکار واسطہ سیلہ آنلرہ وحی ایدردک .

[۲] نسادن سزہ حلال اولانلرئی ایکیشر ، ایکیشر اوچر ، اوچر دردر ، دردر تزوج ایدک . یعنی درتدن زیادہ بی جمع ایتہ تک . بو آیت کریمہ ده کی واولر او معناسنہ اولوب یعنی وسمت حالہ کوزہ بوعددلردن برنی اختیار ایدرسکز دیمکدر .

م شروع قلندشدر . حکمی نام اولان بو آیتک اسباب ورودی حقننده مفسرین کرام حضراتی مختلف روایانده بولمشلردر و محتاج تفصیلدر . عکرمه نك ابن عباسدن روایتنه نظراً طائفة قریشده اون ویا اولدن فضله قادینه اردواجی اعتیاد ایتمش اولان بر آدم واردی که زوجهرینک انفاق و اعاشه سی خصوصنده مشکلاته معروض قالنجه عهده اماننده بولنان ایتمک مالندن آلوب آنلره صرف ایتدیگی جهتله حقوق ایتمک ضیاعنه محل قلامق ایچون عدد زوجاتک بو آیت کریمه ایله درده قدر تحدیدی جهتله کیدلشدر . ذاتاً اوزمانلرقوم عربده ایسترعداک ایدلونی ایستر ایدلسون ایسته نلیدیگی قدر قادین آلمتی جاژدی . شوخاله نظراً اسلامیت تعدد زوجاتی دخی مسائل سائره کی معقول برشکله ارجاعه خدمت ایتمشدر . مع مافیہ « فا انکحوا الخ » بیورلمش ایسه زوجات متعدده بیننده امر عبدالتمک محافظه سی کسب عسرت ایتدیگی تقدیرده بوبابده کی جوازک ممنوعیته منقلب اوله جفنی انشاء آیت مذکورہ « فان ختم الا تعدلوا فواحدة » قرة مقدسه سیله تقید بیورلمشدر .

اسلامیتک درده قدر تعدد زوجاته قائل اولسی افراط ایله تفریط آردسننده اختیار ایدلمش بر مسلمک نتیجه سی و نظام ایتمکله قابلیت انسانیه نك بر ایجاب طبیعیدر . زیرا قدرت فاطره نوع رچلدن بعضلرینه بر چوق قادینلره کفایت ایدمیله جک قدر قوت و استعداد بخش ایتمش اولدیفنی کی سن بلوغدن منتهای عمرینه قدر قابلیت تناسبیه سفیده محافظه ایتمکده در . حالبوکه بر قادین سن بلوغندن اعتباراً اللی والنهایه الهی ایکی یاشنه قدر اوقابیتی محافظه ایدمیلوب آندن صکره کندیسندن خاصه تولد زائل اولدیفنی و شوخالده زوج سیله برسند و یا خود سنناً آنک مادوننده بولنان بر زوجک بقیه عمرینی بلا تناسل امرار ایتسی لازم کله جکی و بوا یسه مسئله مهمه تناسک انحطاطه اوغرا مسنی انتاج ایلیه جکی امور طبیعیدندر . بوندن بشقه رجالک سفر ، محاربه و مشاق کسب کی بر طاقم عوارض متوالیه نك تأثیراتیه کیتدیگی عددی تناقص ایتمکده اولدیفنی جهتله هر ارککه بر قادینک تخصیصی حالنده بر چوق قادینلرک ارککسر قالمی لازم کله جکدرکه بو یوزدن بر چوق فنالقرک ظهوری طبیعیدر . هله زوجدن محروم قالمش بر طاقم طول قادینلر میاننده حسب البشریه حس شهوت و درد احتیاج کی طاقت فرسا اولان ایکی قوتک برینه و یا هر ایکیسنه معروض قالا نلرده اوله بیلیر . تعدد زوجات ایسته بویله بر فلاکت و مصیبتک قارشوسنده لرزان اولان بیچاره لری تخلص و نائل رفاه ایدن یکانه واسطه درکه بونک نتیجه سیله نظام اجتماعی و اخلاقی قطعسندن البته مهیدر . زیرا اوقادینی زبون ایدن بو آفت اخلاقی اخیراً بر چوق ارککارده سرایت ایدرک قسم اعظمی ازدواج احتیاجندن وارسته قیلقمده و بونک نتیجه سی اوله رق بر چوق قادین زوجدن محروم و عین مسلک سلوک ایتک مخاطره سنه معروض قالمقده درلر . بو اسباب و نتایج تسلسل ایتدیگی هیئات اجتماعیه نك ده ضرری بالطبع تضاعف ایتمش اولور .

واقعا تعدد زوجاتک جنس لطیف ایچون ألم واضطرابی موجب مؤثر و مکدر برشی اولدیفنی منکر دکلمسه ده نه قدر اواسه بو محدود فطرتک ایجابات مهمه سیله تکثر و تناسل مقصد اجتماعیسندن متحصل محاسن عدیده یه نظراً هیچ مثابه سننده قالیر . مانع مقتضیسنه مقابل اولاد قجه متع جهتله کیتسه نك قواعد فقهیه ایجاباتندن اولدیفنه و بالاده تعداد اولنان محاسنه مقابل بوبابده کی مضرت زوجاتندن برینک اضاعة حقوق احتمالنه منحصر بولندیفنه مینیدرکه شریعت اسلامیه تعدد زوجاتی اباحه ایتمشدر . اباحه ایسه مکانی ایکی طرف بیننده بخیر بر ائقی دیمکدر . و مضرت ملحوظ اولان فعل میباحدن اجتناب ممکندر . ذاتاً عدالتک رعایتک عدم امکانی حالنده تعدد ممنوعدر . بوندن قطع نظر تعدد زوجاتک نتایج مؤلوسنه

تحمل ایدء بیلک ایچون کندیسندء قابلیت کورمهین زوجهلر ایچون - علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد - مصداقچه نفسی تزویج ایله نکاحی زوجه ایجاب ایلدیکی زمان امر طلاق کندیسنه تفویضی شرطی درمیان ایدء بیلر و زوجه ایجاب وانعی اول وجه ایله قبول ایدنجه بوبایدء کی محذوره بر طرف اولور. یاخود زوج زوجهیه خطاباً « مدت حیاطمه سندن بشقه نکاح ایدء جکم هر بر قادین طالق واستغراشی آرزو ایلدیکم هر جازیه آزاد اولسون » طرزنده بر تموده بولنه جق اولور سه کندیک تعدد زوجه امکان قالماز.

(مابعدی وار)

هیدری زاده ابراهیم

زردشت مسئله سی

فیلسوف رضا توفیق بك افندی به

محترم افندی !

اوچ هفته در دوام ایدن مکتوبکزی بیوک بر سکون و اعتدال ایله او قودم . بی بیك چوق آلماتایان ظم ، سزك بومباحثه ده اك زیاده قوت و اهمیتی (مابعدی وار) ده آرامق ایسته دیگیزی کورستیور .

مابعدی وار !

یاخود (مابعدی کله جک !) بو ایکی مهیم کله ، کالات حکیمانه سزك معکوس بر استحاله به Métamorphose régressive اوغرادیشی شو بحثه ، سزك ایچون دائما خط رجعتی تأمین ایدن طلسمی بر احتیاط قونی اولدی . چو جقجه و از بر له مه استیز الیزک سزك نو کندیکی دقیقه ده « صاحب صوریوم یوق » برینه (مابعدی وار) دیورسکز .

مابعدی وار !

یاخود (مابعدی کله جک .) واقعا بو ، فنا بر اصول دکادر ، سرمایه سز دکالنجیلر ، (یوق) جوانی و بر مکی شرفلرینه یا قشدره مادقلری زمان ، آرانیلان هر نه ایسه او هفته کله جکنی ، مطلقاً کله جکنی وعد ایدرلر . بحثك بدایتندن بری سزه شو سوالی تکرار ایدیورم : مدله هانکی لسانی قوللانیردی ؟ (بیستون) قایلریده محکوک اولان (مد) لسانك بر توران ، حتی بر نورك ، ایشیدییور میسکز محترم فیلسوف رضا بك افندی ! - بر نورك ، بر تانار ، بر اویفور لوجه سیله علاقه سی اولدیغنی تأیید ایدن احتمالات علمیه اوروپا ففلاسنندن بر قسمی اشغال ایدوب طورییوری ؟ طور مابورمی ؟ ایسته یه ده آجیق صوریورم : یالکز (مد) دیوان حکمداریسك دکل ، مدردن